

Assignatura: ECONOMIA DEL TRANSPORT AERI
Curs 2007/2008. 2on semestre
Professora: Anna Matas Prat

Descripció: Aquesta assignatura ofereix una anàlisi dels principals temes de l'economia del transport des de l'òptica de la microeconomia i aplicada a l'àmbit del transport aeri.

Objectiu: L'objecte de l'assignatura és que els estudiants coneguin els aspectes econòmics més rellevants del transport aeri, tenint en compte que estem davant d'una indústria dinàmica que opera un marc internacional molt canviant. Els temes que es tractaran seran la demanda de transport aeri, la caracterització tecnològica de les companyies aèries i dels aeroports, els principis bàsics de la fixació de preus, l'estructura i organització dels mercats, la regulació econòmica del sector; la presència de les externalitats i, finalment, l'avaluació econòmica de les inversions en infraestructura. A cadascun dels apartats del programa s'estudiarà una aplicació concreta al transport aeri. Per exemple, en l'anàlisi de la demanda es pot estudiar els programes de fidelització de clients i en l'anàlisi dels costos el paper de les companyies de baix cost.

Programa

1. Introducció

Les característiques econòmiques del transport aeri. Els serveis de transport i la infraestructura.

2. La demanda de transport

El comportament del consumidor. La funció de demanda de transport. El concepte d'elasticitat. El valor de les elasticitats per a la demanda de transport aeri. El temps a la demanda de transport.

3. Modelització i predicció de la demanda de transport.

Els models de demanda agregats. Els models d'elecció discreta. Cas d'estudi: estimació d'un model d'elecció entre avió i TAV.

4. Caracterització de la tecnologia del transport

Definició i medició de l'output. Funció de producció. Indivisibilitats i salts de capacitat. Factors fixos i factors variables. Economies d'escala. El concepte de xarxa: la configuració de hub-spoke. Eficiència i indicadors de productivitat. El concepte de frontera d'eficiència. Cas d'estudi: anàlisi de l'eficiència en els aeroports.

5. Els costos del transport

Caracterització dels costos de transport. Estructura dels costos: l'enfocament comptable. Funcions de costos. El transport aeri com indústria de xarxa. Costos conjunts. Economies d'escala, economies de densitat i economies de xarxa. L'estimació de

funcions de costos. Cas d'estudi: estimació d'una funció de costos per a les companyies de transport aeri.

6. Els costos externs

Principals efectes externs derivats del transport: congestió, accidents i impactes mediambientals. L'avaluació econòmica d'aquests efectes: instruments i resultats.

7. La fixació de preus

La fixació de preus en un context sense restriccions. Fixació de preus en presència de indivisibilitats, restriccions de capacitat i demandes punta. Preus i costos externs. Cas d'estudi 1: Fixació de preus als aeroports europeus. Cas d'estudi 2: Discriminació de preus a les empreses de transport aeri.

8. Regulació del transport aeri (I)

Arguments econòmics que justifiquen la regulació: indústria aèria i aeroports. Crítiques a l'enfocament tradicional de la regulació. Factors determinants de la liberalització al sector aeri. El procés de liberalització als EE.UU., Europa i internacional.

9. Regulació del transport aeri (II)

Les conseqüències del procés de liberalització. Concetració en el mecat i polítiques d'aliances. La competència de les companyies de baix cost. Regulació dels aeroports com a monopoli natural.

10. L'avaluació econòmica de les inversions en transport.

Introducció a l'anàlisi cost benefici aplicat a les inversions en aeroports.

Bibliografia

- * Rus, G. de, J. Campos i G. Nombela (2003), *Economía del Transporte*, Ed. A. Bosch, Barcelona.
- Button, K.J. (2004), *Wings across Europe: Towards an efficient European air transport system*, Aldershot, Ashgate.
- Doganis, R. *Airline Business*, Routledge, 2nd. Edition, 2006.
- Doganis, R. *Flying off course: the economics of international airlines*, 3rd ed., Routledge, 2002, reprinted 2006, Taylor & Francis Group, UK.
- Morrison, S. i C. Winston, *The evolution of airline industry*, Brookings Institution, 1995.

* Llibre de referència.

Per a cada lliçó del programa s'entregarà bibliografia específica.

Avaluació: L'avaluació del curs es farà a partir de tres assajos i un examen final.

Tutories: Dimarts de 12 a 13.30 i dimecres de 15 a 16.30